

En operation bland andra

Operationsdagens morgon.

Vad är det som piper? Lokaliserar på staplande ben ljudet till hallen och mobilväckning. En timme för tidigt, har glömt ställa om till vintertid. Åter till sängen och den väntande Loppan, min bästa kamrat, min släthåriga Foxterrier, som med halvslutna ögon undrar vad i herrans namn matte gör mitt i natten. Klockan 5 ringer väckarklockan. Stänger av och sträcker på mig. Vaknar en kvart senare, har slumrat in igen.

På med kläderna, en snabb tandborstning, ut med Loppan och så ner till taxin. Tur jag packade ryggsäcken i går kväll.

Kommer för tidigt till den ännu inte bemannade avdelningen. Vi sitter där utanför, tre avvaktande patienter. Skojar med varandra och så anländer personalen.

På rad likt vilande hönor sitter vi på varsin stol i korridoren. Får vara glad att det inte är en pinne som erbjudits oss. En liten sjuksyster fullbordar djurparken genom att påstå att hon känner sig som en apa, det vill säga uttittad.

En säng i fyrabäddsvit, luftigt och med en utsikt som är magnifik. Från min säng blickar jag upp i himlen, en lugnande inverkan på mig har den. Det vet jag sedan jag skådade den från insidan av en syrgaskabin. I nedre kanten sticker diverse skorstenar upp och i en hörna tronar Globen likt ett något för runt ägg.

Dusch med Hibiskrub. Synd med skitfläcken på toaletten för annars är här rent och snyggt. Kunde även avvarat promenaden genom hela korridoren framför de tuppar som nu intagit

pinnen. Duschen vid mitt rum är trasig.

10 minuters tvåltvätt av handen fullbordas med 70%-ig spritdusch och så en vacker grön paketlösning av handen och armen, jag känner hur baciluskerna kryper ihop av fasa för att raskt avlida eller fly. Svårt avgöra vilket.

Jag har tur för det blir åktur direkt till operationen. Nerverna är på helspänn. För mig är SÖS ett nytt sjukhus, alltså får jag inget igenkännande lugn att stötta mig mot.

Vill inte ha premedicinering eftersom det trots allt känns bäst med någon slags full kontroll. Inbillning, för jag är helt klart i händerna på dessa människor. Flytt från den varma mysiga sängen till operationsbordet. Kallt och totalt plant och hårt. Tack och lov för kudden under huvudet.

Broder Lennart ska ta hand om mig, han förbereder inne på operationsalen. Försöker övertyga mig om glädjen med lite lugnande... Jag vägrar. Han tycker att jag är elak mot mig själv. Kanske är det så att jag av tidigare erfarenheter vet att jag har svårt att låta Dormicumet lägga sordi på mitt vakna tillstånd. Men efteråt sover jag desto djupare. Minns med fasa när jag vaknade i en rejäl pöl efter en annan operation.

Jag känner hur jag darrar en aning, skulle kanske ha uppskattat lite stöd i mitt beslut.

– Jaha, du har inte mycket att sätta kanylen i? Det blir handryggen och han lyckas. Skönt, för det är inte kul med en massa stick.

Droppet är kopplat. Manschett till övervakningsmaskinen talar om att pulsen är lite hög (100) trycket 160/100. Hm, nervös antar jag.

– Skall du inte ha lite i alla fall?

– Nej, det går nog.

Narkosdoktorn smyger in. En gammal räv som efter pensionen sysselsätter sig med att fortsätta sitt värv. Axilar, plexus bedövning vilket betyder att han ska bedöva de tre nerver som löper från armhålan och ner till handen. En till tummen, pek- och långfingret, den andra till handflatan och den tredje till de resterande två fingrarna.

Först ytterhuds bedövning, för att underlätta den andra bedövningen. Det gjorde inte ont och fungerade uppenbarligen bra, för resten gjorde inte heller speciellt ont. Eftersom man ännu inte uppfunnit något genomhuden-seende för att lokalisera var nerverna är gömda, så får min känsel vägleda doktorn i hans strävan.

Jag berättar var och hur det känns. Det sticker i tummen, det blir varmt, det spänner i överarmen. 6 dl bedövning kör han in, mängden tämligen stor för att bedövningen ska sitta i som smärtlindring under kommande timmar. Har jag tur håller det länge.

Doktorn har lyckats, ...och jag kan slappna av en aning. Dra djupa andetag, sluta ögonen, fokusera blicken på en grön skimrande punkt. Låta mitt mantra sakta snurra i medvetandet. Det hjälper. Den inre darrningen avtar. Trycket sjunker något, 140/95 och pulsen lägger sig på cirka 89 och så förblir det under resten av tiden. Syremätningen i tummen håller sig konstant på 98%. Bra.

Tyvärr så delar inte narkosläkaren min uppfattning och min begäran om kortison-tillskott intravenöst eller intramuskulärt. Lite tråkigt eftersom

jag fått mina order från min egen reumatolog som ju trots allt är huvudansvarig och med sin helhetsbild av just min SLE. Vi gamla patienter är ju dessutom individualistiska även vad det gäller hur vi ska behandlas i olika situationer. Vi vet vad vi vill. Jag retirerar och tar ingen vidhållande diskussion. Tänker att på avdelningen kan ingen hindra mig från att ta 5 mg extra vilket i alla fall är en fördubblad dagsranson.

Förberedelserna fortsätter. Diaterniplatta under axeln. Det är jordningen av den apparat som man bränner kärnen med för att stilla blodflödet.

Steriltvättning, och jag känner inte någonting. Operations-sköterskan

undrar om jag kommer att stå ut med sågmaskinens ljud. Det gör jag och åter nekar jag till Dormicum. Jag tror de tycker jag är knäpp, men jag vill inte ha feber senare.

Operatören anländer när jag fördes med skön gitarrmusik från en free-style. Inte illa. Nu känns det mycket bättre, inbäddad med varma filtar. Äntligen är proceduren igång.

Småpratande gömda bakom sina skymmande skycken gluttar operatören och hans sjuksyster in i det underverk som insidan av mig är. Kroppen är fantastisk, och min lite extra för den har då ställt till det för mig och dem som skall försöka underhålla dess funktioner.

Tydiligen tycker de att tummens insida tyder på att jag haft det besvär-

ligt. Jag grunnar lite på det och tänker och säger till dem att jag inte upplever att det varit gruvligt. Visst har mina greppfunktioner förändrats vartefter handen omformats, men jag har utan att fundera över saken anpassat mig och tycker nog att jag kunnat utföra det jag vill någorlunda. Visst hade det varit enklare med vanliga fingrar och händer men de har ju fungerat vilket borde vara huvudsaken. Ont gör det när jag slår i något, eller tar för hårt i något, och till en början när tummen gick ur led och jag petade tillbaka den.

När jag sedan lät den ligga utanför sin led så var det bättre, även om den inte blev speciellt rörlig där. Värk hade jag i början under ett antal år av min sjukdomstid,

men nu på senare år har det inte varit så. Kommentarererna när de kommer till dip-lederna berättar för mig att där är brosket avnagt och tydligen icke existerande. De stiftar fast dem under det att jag inser att nu är det kris, jag är kissnödig. Det blir bäcken mitt under pågående operation. Pinit men nödvändigt, förbaskade dropp!

Sakta suger jag på Landstingets citronpinnar. Sura, uppfriskande. Min längtan efter kaffe och smörgås är stor.

80 minuter har gått och gipset är på plats. I did it!

Även broder Lennart måste tillstå att det ju fungerat utan sömnmedel. Flytt tillbaka till sängen. Den är underbart skön. Armen hänger personalen upp i sängens lyfthandtag. Den är helt borta.

Frukost, eller vad det är. Så gott kaffe och ostsmörgås kan smaka. Ringer min familj som väntat spänt, håller gaisten uppe. Sedan när allt är avklarat så tillåter jag tårarna att tränga fram. Så många som tänker på mig, men ändå är jag så ensam. Undrar om de kan förstå, till fullo. Nej, jag tror inte det. Det gäller hela tiden försöka bortse från kroppens defekter, bortse från rädslan för framtiden, sorgen över det jag kunde haft, det jag förlorat, det jag aldrig kommer att få.

Lära mig att känna lycka och tacksamhet över det jag har, det jag trots allt haft och det jag hade i mitt tidigare liv.

Och sant är att jag kan känna lycka över var dag jag vaknar, över var morgon jag besegrar den jag kallar min kompis, min livskamrat, min SLE. Att förundras över naturens underverk. Se höstens färger i lönnens bladverk utanför mitt sovrumsfönster bakom den vita amaryllisen som står i full blom på fönsterbrädan.

Att känna den lilla hundens okomplicerade lycka när hon sträcker ut likt en vinthund med vinden susande runt sina parabolöron. Ett långt skutt över diket, ett hopp och tvärnit på en sten. Matte, ser du vad jag kan? Får man en godis nu?

Dagens timmar rinner lugnt förbi. Har bestämt mig för att idag är det en god bok som gäller. Nu har jag varit uppe på avdelningen i 3 timmar och jag kan skönja den smygande värken treva fram till mitt medvetande.

Text Yvonne Enman